

BCC-9286 26.02.24

ДО  
СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ  
НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

ДО  
БЪЛГАРСКИ ИНСТИТУТ  
ЗА ПРАВНИ ИНИЦИАТИВИ

## ОТГОВОРИ

ОТ ВЕСЕЛИНА МИХАЙЛОВА УЗУНОВА – ПАНЧЕВА –  
кандидат за заемане на длъжността „Административен ръководител –  
председател“ на Районен съд – Каварна

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА – ЧЛЕНОВЕ НА  
СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ,

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ГЯУРОВА-ВАГЕРТСЕДЕР,

Предоставям на Вашето внимание отговори на въпросите, поставени към мен от Фондация „Български институт за правни инициативи“ с вх. № ВСС-9286/ 21.02.2024 г., публикувани на интернет страницата на ВСС на 21.02.2024 г.

1. Какво е Вашето мнение за промените в Конституцията на Република България, отнасящи се до съдебната власт, обн. в ДВ бр. 106 от 22.12.2023 г.?

Моето лично мнение е, че преди да се предприемат промени в Конституцията на Република България, те трябва да бъдат разисквани и да бъдат събрани становищата на общностите, които касаят. Относно промените в Конституцията на РБ, отнасящи се до съдебната власт, считам, че на първо място, следва същите да бъдат обсъдени със специалисти по конституционно право и да се поиска тяхното експертно мнение. На второ място, за исканите промени, би следвало, да се вземе предвид становището на магистратите, след провеждане на обсъждания на общи събрания и работни срещи. На трето място, за тези промени би могло да се поиска мнението на квалифицирани юристи, извън органите на съдебната власт, които са с богат академичен и професионален опит.

2. В преходните и заключителни разпоредби на ЗИД на КРБ (ДВ, бр. 106/2023 г.) е посочено, че „§ 23 (1) Изборните членове на Висшия съдебен

съвет и на Висшия прокурорски съвет се избират в срок от три месеца след влизане в сила на законите, които се отнасят до прилагането на чл. 129 – чл. 130б“. По какъв начин трябва да се проведе този избор, според Вас, за да се избегне усещането за манипулации на вота?

Според мен, процедурата на избор на членове на Висшия съдебен съвет и на Висшия прокурорски съвет следва да бъде максимално прозрачна и открита, за да не буди съмнение за честността на вота. При провеждането на изборите, следва да се вземат мерки за гарантиране тайна на гласуването и информирано свободно волеизявление на всеки магистрат. Присъствието на представители на средствата за масова информация при отразяване на общите събрания за провеждане на избори за членове на Висшия съдебен съвет също е фактор за осигуряване публичността на гласуването и липсата на усещане за манипулация на вота.

**3. На 11.10.2022 г. СК на ВСС взе решение да не се прилага нито един от 4-те разработени модела за реформа на съдебната карта. Какво е Вашето мнение по въпроса? Смятате ли, че концепцията на общностния съд с по-висока ангажираност на съдиите в живота на дадена общност може да бъде алтернатива за преформиране на съдебната карта?**

Мнението ми е, че при решаването каква реформа да бъде извършена, водещи следва да са единствено основните цели, заложи в Конституцията на Република България при осъществяване на правораздавателната дейност, а съдът следва да защитава правата и законните интереси на гражданите, юридическите лица и държавата. Считам, че преди да се предприемат стъпки за някаква реорганизация, следва въпросите, които засягат достъпа до правосъдие да се обсъждат с всички пряко засегнати страни. От изключително важно значение е за всеки един човек и организация да има осигурен бърз и лесен достъп до правосъдие, и то не просто записан в нормативните документи и труден за реализиране на практика, а ефективен и облекчаващ ги.

Запозната съм с идеята за общностния съд, без претенции, че я познавам в детайли. Според мен, могат да се взаимстват добри практики, но след като се анализират и отчетат спецификите на българската правна система. Бързото, навременно и законосъобразно правораздаване е достатъчна гаранция за решаването на проблемите на гражданите, което от друга страна действа като превенция за останалите членове на обществото. Не споделям мнението, че общностния съд може да бъде алтернатива за преформиране на съдебната карта.

**4. Проблемът с неравномерната натовареност е повсеместен и все още не е намерена формулата, чрез която да се постигне баланс между отделните съдебни райони. Какви са Вашите виждания за въвеждане на инструменти (от нормативен и организационен характер) за постигане на**

**по-равномерна натовареност между органите на съдебната власт и отделните магистрати.**

Според мен, е невъзможно да се получи абсолютно еднакво натоварване не само между различните органи на съдебната власт, но и между магистратите в отделния съд или прокуратура, тъй като всяко дело е специфично – с различна фактическа и правна сложност. Натовареността на органа на съдебната власт се влияе също и от демографските особености и спецификите на района.

Считам, че с въвеждането в действие на модул „Натовареност“ в „Единната информационна система на съдилищата“ (ЕИСС) се постига по-обективна оценка на реално свършената работа от всеки отделен магистрат и на съда като цяло, но въпреки това, той не отчита в достатъчна степен всички възможни промени и усложнения, които могат да настъпят при разглеждане на едно дело, като например постановените съпътстващи актове, смяната на съдия-докладчик и други обстоятелства.

Важна е ролята на административния ръководител за преодоляване на различията в натовареността между магистратите в един отделен орган на съдебна власт. Негова е отговорността да следи за това и да предприема различни организационни мерки, като например намаляване процента участие на по-натоварен съдия и увеличаване процента на по-малко натоварен и т.н., разбира се, след обсъждане на общото събрание на съдиите.

Много добър ефект върху регулирането на натовареността би имала промяна в процесуалните закони, касаещи местната и родовата подсъдност. Предстоящото въвеждане от 01.07.2024 г. на централизираното разпределение на заповедните производства на принципа на случайния подбор между всички районни съдии в страната, които са определени да разглеждат такива дела, е сериозна крачка към постигане на по-равномерна натовареност между органите на съдебната власт и отделните магистрати.

**5. Една от широко дискутираните теми в съдийските среди е тази за възнагражденията и начина на определянето им. Какво е Вашето мнение по въпроса - смятате ли, че разликата във възнагражденията между инстанциите е прекомерна? Необходимо ли е законово закрепване на критериите за определяне на възнагражденията на всички нива в системата, а не само на т.нар. „трима големи“?**

Моето мнение е, че възнаграждението на всеки магистрат следва да бъде съобразено с цялостната му работа, показаните от него резултати, професионалната му квалификация, както и инстанционното ниво на органа на съдебната власт, в който правораздава.

Предвид обстоятелството, че трудовите възнаграждения на магистратите през годините се увеличават с равен процент, действително се наблюдава значителна разлика между възнагражденията на отделните нива на органите на съдебната власт. Споделям мнението, че възнаграждението на

съдиите следва да се формира като към основното възнаграждение, което е процент от основното месечно възнаграждение на председателите на ВКС и ВАС, определено съгласно чл. 218, ал. 1 от ЗСВ, се прибавят ранг и процент за прослужено време.

**6. Какво е Вашето мнение за Единната информационна система на съдилищата?**

Във времената на информационните технологии, ролята на единна информационна система, с която да работят всички съдилища е изключително важна, още повече, че без нея не би могла да се осъществи пълната реализация на електронното правосъдие. При въвеждането на Единната информационна система на съдилищата (ЕИСС) се сблъскахме със значителни затруднения при работата с нея. В следствие се направиха доста промени и системата се адаптира все повече към нуждите на съдопроизводството. Към настоящия момент всички съдии и служители се справят при работа с ЕИСС. Мнението ми е, че тази програма има нужда от още корекции и подобрения, за да се улесни максимално работата на магистратите и служителите. Надявам се, тъй като процеса на усъвършенстване на ЕИСС продължава, че в крайна сметка, ще се стигне до една спестяваща време, ефективна и полезна за потребителите информационна система.

**7. От 01.07.2024 г. се очаква да влязат в сила промените в Закона за медиацията и в ГПК, с които се въвежда задължение за провеждане на процедурата по медиация по някои видове дела. В края на миналата година ВСС прие е релевантните подзаконовни нормативни актове. Какво е Вашето мнение за задължителното препращане към медиация по висящи съдебни дела?**

Мнението ми е, че въвеждането на процедурата по медиация по някои видове дела е много добър начин за извънсъдебно решаване на споровете и тяхното доброволно уреждане, което ще доведе до намаляване натовареността на съдилищата. Медиацията е полезен способ, който трябва да се поощрява, тъй като има положителен ефект, както за съдилищата, така и за страните по делата. По отношение обаче на това, препращането към медиация по определени видове висящи дела да е задължително, имам резерви. След като съда е сезиран и на страните е разяснено какви ще бъдат ползите при постигане на спогодба помежду им, и въпреки това те не са постигнали съгласие, задължителното препращане към медиация по-скоро би забавило приключването на делото.

**8. През 2016 г. в ЗСВ бяха приети промени, които закрепиха законово определени параметри на съдийското самоуправление. Вече изминаха повече от 5 години от действието на тези текстове. Какво е**

**Вашето мнение за приложението им на практика? Как се реализира съдийското самоуправление в съда, в който правораздавате?**

В Районен съд – Каварна съдийското самоуправление се осъществява чрез провеждане на общи събрания на съдиите, на което освен магистратите, присъстват и държавния съдебен изпълнител, и съдиите по вписванията (макар и без право на глас), когато се разглеждат въпроси, засягащи дейността им. На събранията се обсъждат казуси, свързани с организацията на работа, правила за определяне на натовареността на магистратите и други въпроси, които касаят дейността на съда. Принципно, подкрепям съдийското самоуправление.

**9. Вече няма общ Кодекс за етично поведение на българските магистрати. До какво смятате, че ще доведе разделянето на два отделни етични кодекса?**

Считам, че трябва да има един общ кодекс за етично поведение за всички магистрати, тъй като, без значение дали е съдия, прокурор или следовател, поведението му може да се класифицира или като етично, или като неетично. Всички магистрати, независимо от конкретната им длъжност, следва да спазват едни и същи етични норми на поведение и принципи на почтеност. Кодекса за етично поведение следва да е един за всички магистрати, но реализирането на дисциплинарна отговорност да се извършва от Съдийската колегия на ВСС – за съдите и от Прокурорската колегия на ВСС – за прокурорите и следователите.

**10. На стр. 7 от концепцията Ви сочите, че се наблюдава „намаление в процента на приключилите дела в тримесечния срок“. Какви, според Вас, са причините за това намаление?**

Въпреки намалението на процента на приключилите дела през 2022 г. спрямо 2021 г. и 2020 г., той се запазва висок през посочените три съпоставими периода – над 75%. Продължителността на разглеждане на всяко производство е много специфично и зависи, както от фактическа и правна сложност на делото, така и от множество фактори като: отлагане на съдебни заседания по различни причини, събиране на множество писмени и гласни доказателства и т.н. Тъй като Концепцията за стратегическо управление на Районен съд – Каварна е изготвена през м. юли 2023 г., тя не включва резултатите от дейността на съда през 2023 г., а те сочат повишение на процента свършени дела в срок от 3 месеца, съпоставяйки го с 2022 г.

**11. На стр. 10 от концепцията Ви пишете: „Важно е да се отбележи, че индивидуалната натовареност по дела, отчетена чрез Единната информационна система на съдилищата през 2022 г. не отразява обективно действителната натовареност на съдиите. Според нас, модула за натовареност в ЕИСС не отчита много от дейностите по дела и по този**

начин измерването на натовареността не е реално“. Бихте ли уточнили с повече детайли какво имате предвид?

Както вече беше отбелязано в отговора на въпрос № 6, при въвеждането на Единната информационна система на съдилищата имаше значителни затруднения при работа с нея, включително и отчитането на натовареността в модул „Натовареност“. В процеса на работа със системата, на база на констатираните проблеми, се извършваха промени и към настоящия момент в модула за натовареност, на всеки магистрат се регистрират доста повече процесуални действия. Все пак, следва да се отбележи, че при отчитане на натовареността не се вземат предвид част от постановените актове по движение на делата. Например: по много от производствата предявените искове се остават без движение, като на страните се дават подробни указания в писмен вид за отстраняване на нередовности и съобразяване на исквата молба с разпоредбите на процесуалния кодекс, което също изисква време и труд. Мнението ми е, че модул „Натовареност“ на ЕИСС има нужда от още подобрения.

12. На стр. 4 от протокола от Общото събрание на РС – Каварна е записано следното Ваше изказване: „Считам, че всеки административен ръководител следва да се стреми да осигури създаване на условия, способстващи ефективни и хармонични партньорски отношения между председателя и неговите подчинени, което е гаранция за успешно изпълнение на служебните задължения на всички съдии и съдебната администрация“. Бихте ли уточнили какво влагат в определението „подчинени“?

Определението „подчинени“ е употребена в смисъл: по-надолу в служебната йерархия спрямо председателя и в него не е вложено нищо негативно. Административният ръководител на районния съд осъществява общо организационно и административно ръководство на съда. Разпорежданията на председателя и утвърдените от него правила за организацията на работата на съда са задължителни за всички съдии и служители в него, в този контекст е използвана думата „подчинени“.

**С УВАЖЕНИЕ:**

(Веселина Узунова-Панчева)